موتەڵڵع بڕیارەکانی دانیشتنی ئەمڕۆی ئەنجومەنی وەزیران بڵاودەکاتەوە

ئەنجوومەنی وەزیران نۆزدەهەمین دانیشتنی ئاسایی خۆی بە سەرۆکایەتی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران محەمەد شیاع سودانی ئەنجام دەدات

نوسینگەی ڕاگەیاندنی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران لە ڕاگەیەندراوێکدا کە دەستی موتەڵڵع کەوتووە بڵاویکردەوە،"سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران محەمەد شیاع سودانی، ئەمڕۆ یەکشەممە سەرۆکایەتی نۆزدەیەمین دانیشتنی ئاسایی ئەنجومەنی وەزیرانی کرد و تێیدا بارودۆخی گشتی وڵات و ژمارەیەک دۆسیەی سەرەکی تاوتوێکران، هەروەها گفتوگۆیان لەسەر بابەتەکانی سەر کارنامەی کار کرد و بڕیاری پێویستیان لەبارەیەوە دا.

وتیشی هاوکات لەگەڵ هەوڵەکانی بەڕێزیاندا بۆ دابینکردنی کارەبا بۆ هاوڵاتیان لە وەرزی هاویندا، ئەنجومەنی وەزیران ڕەزامەندی لەسەر دابینکردنی سووتەمەنی گاز بۆ مۆلیدە ئەهلییەکان (بەخۆڕایی) بەم شێوەیەی خوارەوە دەربڕی:

1- (45) لیتر، بۆ هەر (1 KVA) لە توانای وزەی بەرهەمهێنراو، و بۆ مانگەکانی حوزەیران و تەمووز و

ئاب.

2- کاتژمێرەکانی دابینکردنی کارەبا بۆ هاوڵاتیان نا بێت لە (20 کاتژمێر) کەمتر بێت لە ڕۆژێکدا .

3- کاتژمێرەکانی دابینکردنی کارەبا لە مۆلیدە تایبەتەکانەوە نا بێت لە (12 کاتژمێر) کەمتر بێت لە ڕۆژێکدا، بە نۆرە لەگەڵ کارەبای نیشتمانیدا بێت.

4. لیژنەی پەیوەندیدار نرخێکی گونجاو دیاری بکات بۆ چارەسەرکردنی ئەمپێری مۆلیدە تایبەتەکان و کاتی کارکردن و چاودێری ڕادەی پابەندبوون بە ماوەی جێبەجێکردن و نرخەکان دەکات.

5. وەزارەتی دارایی بڕی یارمەتی پێدرا لەو پارەیەی کە لەبەردەستی کۆمپانیای دابەشکردنی بەرھەمە نەوتییەکاندایە، کە پشکی گەنجینەی گشتی لە ئەستۆدەگرێت.

ئەنجومەنەکە بەدواداچوونی بۆ ئامادەکارییەکانی بەستنی لووتکەی عەرەبی و تەواوبوونی ئامادەکارییەکانی کرد و بڕیاریدا دەوامی فەرمی تەنھا لە بەغداد پشووی فەرمی بەم شێوەیەی خوارەوە ڕابگەیەنرێت:

1- پێنجشەممە 15ی ئایار بکرێتە پشوو بۆ ھەموو فەرمانگەکانی دەوڵەت.

2- یەکشەممە 18 ی ئایار بکرێتە پشوو بۆ ھەموو فەرمانگەکانی دەوڵەت، جگە لە وەزارەتی پەروەردە و فەرمانگەکانی و یەکشەممە دەوامی فەرمی دەبێت.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران فەرمانی کرد کۆبوونەوەیەکی ڕاوێژکاری لەنێوان لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەتی کارەبا و ئەمیندارییەتی گشتی ئەنجومەنی وەزیران ئەنجام بدرێت سەبارەت بە پڕۆژەی وێستگەی وەبەرھێنانی گەرمی خەیرات و بەدواداچوون بۆ پرسی دارایی کردنی یەکلایکردنەوەی پرسەکە.

لەوبارەیەوە داواکارییەکە لەلایەن وەزارەتی کارەباوە پەسەند کرا سەبارەت بەنوێکردنەوەی گرێبەستی

وەزارەتی لەگەڵ کۆمپانیای جێبەجێکار بۆ سەرف کردنی وزە تا 150 مێگاوات لەسەر بنەمای (and Take Pay) بە باکوور ناوچەی / کارەبا گواستنەوەی گشتی کۆمپانیای گشتی بەبەڕێوەبەری دەسەڵاتدان و واژۆکردنی گرێبەستەکە دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی پێویست.

هەر لەو ڕێچکەدا، ئەنجومەنەکە دەسەڵاتی بە وەزارەتی دارایی دا کە ڕێککەوتنێکی قەرز لە بانکەکانەوە واژۆ بکات، کە لەلایەن دامەزراوەی هەناردەکردنی ئەڵمانی و بانکە نێودەوڵەتییەکانی دیکەوە گەرەنتی کراوە، بۆ دابینکردنی دارایی بۆ پڕۆژەکانی وەزارەتی کارەبا، لەوانە پڕۆژەکانی دانانی 3 وێستگەی لاوەکی (4" KV) و 5 وێستگەی (132 KV)، لە چوارچێوەی بنەماکانی هاوکاری وزە/قۆناغی دووەم لەگەڵ کۆمپانیای سیمەنزی ئەڵمانی.

ئەنجوومەنی وەزیران پڕۆژە بەشداری کردنی کۆماری عێراق لە چوارچێوەی ڕێککەوتننامەی دامەزراندنی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی بۆ وزەی خۆر / ISA بۆ ساڵی 2016 پەسەند کرد کە لە ساڵی 2021 کەوتووەتە بواری جێبەجێکردنەوە و بە پێی بڕگەکانی دەستوور ڕەوانەی ئەنجومەنی نوێنەرانی کرد، ئەم ڕەشنووسە یاسایە زەمانەتی کۆماری عێراق پشتڕاست دەکاتەوە کە بەشداری کردن لە ڕێککەوتنی چوارچێوە کە پێشتر ئاماژەمان پێکراوە، بە هیچ شێوەیەک دان بە قەوارەی زایۆندا نانێت و هیچ پەیوەندییەکی لەگەڵیدا نابێت.

سەبارەت بە ئامادەکارییەکان بۆ هەڵبژاردنەکان و مەرجەکانی سەرکەوتنی کارەکانی کۆمیسیۆنی باڵای سەربەخۆی هەڵبژاردنەکان، ئەنجومەنەکە ڕەزامەندی دەربڕی لەسەر درێژکردنەوەی بەکارهێنانی بینای قوتابخانەکان لە لایەن کۆمیسیۆنی باڵای سەربەخۆی هەڵبژاردنەکانەوە تا 31 کانوونی یەکەمی 2025 و پێشکەشکردنی پلانێک کە سنووری کاتی چۆڵکردنی پۆل و بینا داگیرکراوەکان بە قۆناغ لەخۆ بگرێت.

لە بواری پاڵپشتیکردنی پڕۆژە پیشەسازییەکان و پەسەندکردنی میکانیزمەکانی قەرزدان تایبەت پێوە، ئەنجوومەنی وەزیران هەموارکردنی بڕیارەکەی (24930 ی ساڵی 2024) پەسەند کرد، کە بریتییە لە هەموارکردنەوەی رێژەی پێویست لە سەرمایەی کۆمپانیاکە،بەپێی یاسای کۆمپانیاکان (21 ی ساڵی 1997) هەموارکراو، بۆ ئەوەی ببێتە (500%)، لە بری (300%)، بەمەبەستی ئاسانکاری بۆ وەرگرتنی قەرز بۆ کۆمپانیاکان بەپێی یاسای ئاماژەپێکراو.

ئەنجوومەنی وەزیران ڕێوشوێنەکانی گرێبەستی (پڕۆژەی باشووری بەسرەی یەکخراوی) بەپێی دەسەلاتی دارایی لەگەڵ وەزارەتی دارایی پەسەند کرد و پڕۆژەی ناوبراو لە خشتەی بودجەی گشتی فیدراڵیدا وەک پڕۆژەیەکی بەردەوامی لیست کرد.

لە چوارچێوەی بەدواداچوون بۆ تەواوکردنی پڕۆژە ڕاگیراو و هەڵپەسێردراوەکان، ئەنجومەنەکە ئەمانەی خوارەوەی پەسەند کرد:

1- زیادکردنی تێچووی گشتی و بڕی یەدەکی پڕۆژەی (ڕووخاندن و بنیاتنانەوەی دەستەی دەستپاکی/ بەڕێوەبەرایەتی لێکۆڵینەوەی بەسرە).

2 - زیادکردنی بڕی یەدەگ بۆ پڕۆژەی (دروستکردنی چوارڕییانی پردی یەکتربڕی حوسێنیە لەسەر ڕێگای کەربەلا - بەغداد)

3 - زیادکردنی ڕێژەی سەرپەرشتیکردن و چاودێری کردنی پڕۆژەی (جێبەجێکردنی کۆتا کارەکانی بینای بەڕێوەبەرایەتی چاودێری دارایی لە پارێزگای نەجەف)

4- زیادکردنی تێچووی گشتی و بڕی یەدەگی پڕۆژەی (دانانی تۆڕی ئاو و دانانی ستوونی ڕووناکی و نۆژەنکردنەوە و قیرتاوکردنی ناوچەی هەلایچە بوندقییر لە ڕومیسە - پارێزگای موسەنا).

ئەنجومەنەکە بەدواداچوون بۆ ڕێوشوێنەکانی یەکلاکردنەوەی نێوان کۆمپانیای (ئەرکیرەدەن)ی یۆنانی و کۆمپانیای بەندەرەکانی عێراق کرد و پێشنیازەکەی وەزارەتی دادی پەسەند کرد، سەبارەت بە کردنەوەی هەژماری بیمە، بەهاوبەشی لە نێوان کۆمپانیای بەندەرەکانی عێراق و کۆمپانیای یۆنانی لەبەردەم بانکێکی باوەڕپێکراودا و دانانی بڕی پاکتاوکردن، وەک گرەنتی جێبەجێکردنی گرێبەستی یەکلاکەرەوە بەکار بهێنرێت.

ئەنجومەنەکە دەسەڵاتی دا بە وەزیری دەرەوە بۆ ئەوەی ڕەزامەندی بدات لەسەر دیاریکردنی خۆراکی هاوردەکراو لە بەرژەوەندی نێردەکانی عەرەبی و بیانییەکان، کە بەپێی یاسای گومرگی (22 ی ساڵی 2010) دانراون، لەسەر بنەمای بڕگەکانی پەیماننامەی ڤیەننا بۆ پەیوەندییە دیپلۆماسییەکان و یاسای گومرگ (23 ی ساڵی 1984) هەموارکراو.

ئەنجوومەنی وەزیران ڕەزامەندی دەربڕی لەسەر پڕۆژە یاسای پەسەندکردنی کۆماری عێراق لەسەر ڕێککەوتننامەی هاندان و پاراستنی وەبەرهێنانی ئاڵوگۆڕکراو لە نێوان حکومەتی کۆماری عێراق و حکومەتی کۆماری تورکیا و لەسەر بنەمای بڕگەکانی دەستوور ڕەوانەی ئەنجومەنی نوێنەرانی بکرێت.